Valvira
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Dnro V/16239/2025

5.5.2025

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto 6.5.2025

Lausunto asiaan E 28/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus asetukseksi asetusten (EU) 1308/2013, (EU) 2021/2115 ja (EU) 251/2014 muuttamisesta viinialan ja maustettujen viinituotteiden tiettyjen kaupan pitämistä koskevien sääntöjen ja alakohtaisten tukitoimenpiteiden osalta

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on 28.4.2025 pyytänyt Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (Valvira) lausuntoa Valtioneuvoston selvitykseen koskien komission ehdotusta asetukseksi asetusten (EU) 1308/2013, (EU) 2021/2115 ja (EU) 251/2014 muuttamisesta viinialan ja maustettujen viinituotteiden tiettyjen kaupan pitämistä koskevien sääntöjen ja alakohtaisten tukitoimenpiteiden osalta.

Muutokset asetukseen (EU) n:o 1308/2013

Maatalouden markkinajärjestelyasetusta muutettiin joulukuussa 2021 niin, että mahdollistettiin sellaisten viinien valmistus, joista alkoholi on poistettu joko osittain tai kokonaan. Ennen muutosta viinien minimialkoholipitoisuus oli pääsääntöisesti 8,5 tai 9 tilavuusprosenttia etyylialkoholia (jatkossa til-%). Suomessa alkoholilakia muutettiin kesäkuussa 2024 niin, että vähittäismyynnin alkoholipitoisuuden rajaksi muutettiin 8 til-% käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien osalta. Nämä muutokset yhdessä toivat Suomeen uuden vähittäismyynnissä myytävän tuoteluokan, rypälepohjaiset juomat. Koska alkoholipitoisuudeltaan alhaisemmat rypälepohjaiset juomat ovat uusi tuoteluokka, on hyvä, että niihin sovellettavia säännöksiä kehitetään. Valvira kannattaa selvityksessä esitettyjä muutoksia, joilla selkiytetään vähäalkoholisten viinien merkintöjä kuluttajille.

Ainesosaluettelo ja ravintoarvoilmoitus säädettiin viineille pakollisiksi pakkausmerkinnöiksi joulukuussa 2023. Nämä tiedot voidaan antaa joko pakkauksessa tai sähköisesti QR-koodilla eli ruutukoodilla. QR-

koodeja voi pakkausmerkinnöissä olla useampia, joten Valvira pitää tärkeänä, että pakkausmerkinnät ovat selkeät ja että kuluttaja voi erottaa pakolliset merkinnät sisältävän QR-koodin. Huomioitavaa on, että muissa elintarvikkeissa pakollisten merkintöjen ilmoittaminen sähköisesti ei ole mahdollista.

Muutokset asetukseen (EU) N:o 251/2014

Valvira kannattaa esitettyä muutosta maustettujen viinituotteiden valmistamiseen. Muutos mahdollistaisi, että maustetuille viineille olisi vähäalkoholisia ja alkoholittomia vaihtoehtoja ja että niiden valmistuksessa voisi käyttää vähäalkoholista tai alkoholitonta viiniä. Valvira pitää tärkeänä sitä, että pakkausmerkinnöissä on maininta tuotteiden valmistustavasta, jotta kuluttaja saa ostopäätöstään varten tarvittavat tiedot tuotteen luonteesta.

Maustettujen viinien asetuksen muutoksessa ehdotetaan myös, että Glühweinia voisi valmistaa aikaisemman puna- ja valkoviinin lisäksi rosé- ja hedelmäviinistä. Valvira kannattaa Glühweinin raaka-ainepohjan laajentamista edellä mainittuihin viineihin.

Ehdotuksen vaikutukset

Selvityksessä mainitaan, että vähäalkoholillisien ja alkoholittomien viinien ja viinituotteiden kysyntä on kasvanut Suomessa viime vuosina merkittävästi (+400 % viimeisen vuoden aikana).

Valviran tehtäviin kuuluu alkoholilain mukaan myös alkoholitilastopalvelujen tuottaminen. Alkoholijuomien kokonaiskulutusta koskeva, THL:n julkaisema tilasto koostuu tilastoidusta ja tilastoimattomasta kulutuksesta. Valvira tuottaa THL:lle tilastoitua kulutusta koskevat tiedot. Rypälepohjaiset juomat eivät ole yksi ryhmä tilastossa, vaan tuotteet jakautuvat viineihin (puna-, valko-, rosé- ja kuohuviini), maustettuihin viineihin ja käymisteitse valmistettuihin juomasekoituksiin. Vähäalkoholillisia viinejä ja rypäletuotteita myytiin noin 7,8 miljoonaa litraa ja perinteisiä viinejä noin 43,3 miljoonaa litraa vuonna 2024. Vähäalkoholillisten viinien myynnin kasvuksi oli selvityksessä mainittu 400 prosenttia. Kasvuprosentti on suuri, koska lähtötaso oli alhainen. Vähäalkoholillisten viinien osuus viinien (vähäalkoholiset + perinteiset) kokonaismyynnistä oli noin 15 prosenttia.

Lopuksi Valvira yhtyy selvityksessä esitettyyn näkemykseen, että mikäli ehdotetut asetusmuutokset saatetaan voimaan, Valviran tulee päivittää viinien pakkausmerkintöjä koskeva ohjeistus.

Ratkaistu: 05.05.2025
Ratkaisija: Henriksson Markus
Virka-asema: Ylijohtaja
Esittelijät:
Saari Eeva, Ryhmäpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.